

Nagy mozgolódások a politikai fronton

Titulescu külügyminiszter csütörtökön hazajön. -- Az ellenzék minden pártja nagygyűléseket rendez

Bucuresti, junius 5.
Politikai körökben érdekesen kommentálják azt a hírt, hogy az alminiszterek vonakodnak lemondani. Dinu Bratianu e hó 10-én érkezik haza külföldről s hosszas megbeszélést tart Tatarescu miniszterelnökkel. Tatarescu Titulescuval, aki Genfben tartózkodik, telefonbeszélgetést folytatott. Titulescu közölte a miniszterelnökkel, hogy csütörtökön itthon lesz.

Ma egész éjjel minisztertanács volt, amelyről a sajtónak semmiféle felvilágosítást nem adtak. Anghelescu közoktatásügyi miniszter helyettese Necsesti alminiszter lemondott állásáról.

Az ország politikai pártjai körében

nagy mozgolódás észlelhető. Vaida Voevod Sándort holnapra várják a fővárosba. Averescu aki Turnu-Severinből most érkezik vissza nagygyűlést hívott össze amelyen álláspontját részletesen ismerteti. A radikális parasztpártiak között is nagy izgalom uralkodik. Junian a pártvezéreket összehívatta és szenzációs közléseket kíván tenni.

Tömegmérgezés egy ókíráltságban közszében

Bucuresti, junius 5.
Bolesti községben borzalmas tömeg mérgezés történt, amelynek során eddig tizenötön haltak meg. A bucurestii egészségügyi miniszteriumból kiküldték Pascal egészségügyi főfelügyelőt, aki szenzációs megállapítást tett. Kiderült ugyanis, hogy az elhalt emberek a fatetű ellen használt "párisi zöld" nevű mérget ettek. A hatóságok megindították a nyomozást az irányban, hogy került a mérgezés az emberek ételébe.

A tengerész nem tudott a szárazföldön megélni

Felakasztotta magát Tincán egy volt tengerészőrmester

Megindult a vizsgálat az öngyilkosság okának kiderítésére

Tinca, junius 5.
Megrendítő öngyilkosság történt tegnap Tinca. Gécsák István 50 éves tincai lakos, volt tengerészőrmester, eddig még ki nem derített okból kifolyólag felvágta az ereit, majd felment a padlásra felhuzta maga után a létrát és ott felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már halott volt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál előbb következett be a vérvesztesség miatt mint a kötél által okozott fulladás. A vizsgálat annak megállapítására hogy a volt tengerész miért követte el az öngyilkosságot megindult. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

Nyomában vannak a cernauti lányrablók

Nyomtalanul eltűnt több kislány

Cernauti, junius 5.
Pár nappal ezelőtt megírtuk, hogy Cernautiban egész fiatal kisleányok tűnnek el. Tegnap Carolina és Stefania Benda nevű 12 és 14 éves kisleányok szintén nyomtalanul tűntek el. A rendőrség erőteljes nyomozást indított a tettesek kiderítésére és már hírvonalon vannak.

Jaj a párbajozóknak

Bucuresti junius 5.
Az új büntető-törvénykönyv szerint a párbajozókat ezentúl egytől három hónapig terjedő börtönnel és 2-10.000 lejig emelkedő pénzbüntetéssel sújtják.

Agynöklelte a bíka

Ploesti, junius 5.
Manesti község mellett a Craina gyár telepén súlyos szerencsétlenség történt. Moldován Simon nevű munkást egy bíka halálra öklelt.

Hatan egy ellen

Bucuresti, junius 5.
A főváros Serban Voda nevű külvárosából G. Radu nevű ember feleségével éjjel hazafelé tért a belvárosba, amikor hat ismeretlen ember megtámadta. Az utonállók a férfitől 2000 lejt elraboltak feleségét pedig sorban mind a haton megbecsületlenítették.

Dinescu lesz Bucuresti főpolgármestere

Bucuresti junius 5.
A fővárosban lezajlottak a községi választások, amelynek során Donescut, junius 15-én Bucuresti főpolgármesterévé választják meg.

Éjjel-nappal folyik az oradeai strandon a munka

Oradea, junius 5.
A strand munkálatai máától kezdve éjjel nappal folynak. A munkások két csoportban és pedig hajnali 4 órától délután 2-ig és 2 órától éjjeli 12 óráig dolgoznak, mert a város vezetősége minden áron azt akarja, hogy a strand junius 15-re készen álljon.

Igazában csalódást jelentett, mert piritre volt szüksége. szikrára, hogy tüzet csinálhasson vele, amelyen megfőzi az ételt, amellyel jelzőtüzet gyújthat. Piritet, kvarcot akart és csak aranyat, nevetségesen értéketlen aranyat talált.

De mégis fém volt és sok dologhoz volt szüksége fémre. Azt tudta, hogy az ilyen anyagból Grimshaw gombokat, kapcsokat kanalakat meg nyílhegyeket tud készíteni. Hihetetlenül alakítható fém volt. Lehet találnak még eleget, hogy sütőtepsit csinálhassanak belőle, amire olyan nagy szükségük van. És mosolygott a gondolatra, hogy szinarany sütőtepsije lesz. Azt tisztán lehet tartani és jól lehet benne halat sütni főzni. Ez a sárga fém, amelyért az emberek rabslóznak, több lesz, mint csak dísz tárgy. Még hasznossá is válhatik.

Megjelelőlte tehát a lelőhelyet. Nagy rakás követ hordott össze azon a ponton, amely jóval magasabb volt, mint a víz legmagasabb állásának nyoma. Akkor a kőrákást csinált, hogy messziről meg lehessen látni. És amikor elindult, visszanezített időnként, hogy elég feltűnő-e a kőrákás. De aztán az egészről megelégedett, mert a folyó kanyarodott és mocsaras talajhoz ért. A mocsár széléről nagy csapat vadkacsát látott meg. Levette nyílát és nagy óvatossággal igyekezett a közelükbe jutni. Egyik nyíla belefuródott egy nagy vadkacsába, mielőtt a megriasztott sereg felrepült volna.

De most még inkább szüksége volt tüzre. Keresett tovább és már egészen csüggedten, kimerülve ült le. Szórakozottan vett fel ismét egy követ és várakozás nélkül csapott rá a késsel.

Hangosan felkiáltott, Világosan látta a szikrát, mely kipattant a kőből. Lesz hát tüze. De előbb fát kell szereznie. Körülnézett. Balra a folyótól a távolban erdőt látott, hol bőségesen talál majd száraz fát, kérget és mohát. Bogyókat is talál ott. Nekifutott, de sokkal nehezebb volt az út, mint képzelte. Fűzesbokrok állták útját és a talaj süppedő volt. De csak ment tovább amerre legsűrűbb volt a lápftl.

Nemsokára azonban látta, hogy a mocsár közepébe került. Először vissza akart fordulni, de aztán úgy gondolta, hogy előtte a magasabb vidék és túl van a legrosszabbján. Ment hát előre. Azonban a talaj mind süppedőbb, lazább lett; úgy érezte, mintha szivacson járna. Végül már nem mehetett egyenesen, hanem egyik szilárdabbnak látszó helyről a másikra kellett ugrálnia. Lépteit alatt szortyogott a talaj, víz bugyborékol fel. Helyenként tócsák mutatkoztak. Megpróbálta a lándzsájával megmérni a tócsa mélységét, a lándzsa csak süllyedt, ameddig lenyomta, anélkül, hogy szilárd talajra ért volna. Megremegett a félelemtől — tudta, hogy nem egykönnyen juthat ki ebből a süllyedő, bugyborékoló mocsárból, amely veszedelmesebb a legmélyebb víznél is. Minden ugrásnál nőtt a rémülete. Látta azt, hogy már csak pár méter választja el a szilárd földtől, de éppen itt, ahol volt semmiféle szilárdnak látszó helyet nem vett észre. Egy nagyobb tözeugszigetre ugrott és az is lassan süllyedni kezdett sulya alatt. Rémülten iramodott neki és futás közben is érezte, hogy az egész tömeg süllyed alatta. Amikor erről a nagyobb tözegről egy kisebbre ugrott át, az rögtön engedett a lába alatt és Claire nyomában térdig benne volt a földes mocsárban. Az iszap fogvatartotta

(Folytatjuk)

4 oldal

Erdélyi Magyarország

Junius 7.

Kit terhel a felelősség Bindea szerepeltetése miatt?

Bucuresti, junius 5.

Már túl vagyunk azon, hogy még mindig higgyünk a szövetségi vezetők ama kifogásainak, amelyek szerint Bindea makkegészséges volt. Ma ott tartunk, hogy a fővárosi sajtó naponta követeli a bűnösök szigorú megkezelését azért, mert félrevezették az egész ország közvéleményét és Bindea beállításával már eleve lehetetlenné tették, hogy győzhessünk a csehek ellen.

Most az a kérdés, hogy ki a felelős mindezekért. Az egyik álláspont szerint a csapatot a Biroul Federal állította össze, amely megbizta Lucescut és Xifandot, hogy Triesztben legjobb belátásuk és az ország érdekeinek megfelelően változtassanak a csapaton. Tehát ők felelnek.

A másik álláspont szerint Luchide felelős, mert ő nem Triesztbe, hanem Rómába lett delegálva, nem kapott intézkedési jogot a Biroul Federaltól, amelynek ő csak fizetett alkalmazottja, minden hivatalos jog kör nélkül. Mindaddig, amíg Luchide Rómában volt, az volt a helyzet, hogy Beke, illetve Kovács játszik szélsőt. Abban a pillanatban, amint Luchide Triesztbe érkezett, fordult minden kombináció és annak ellenére hogy sem Lucescu, sem Xifando nem akarták Bindeát játszani, mégis Luchide Radulescu segítségével elérte, hogy a nem fitt

szélsőt állították a csatársorba.

Itt azután egyik szövetségi kísértő másokra hárítja a felelősséget. Ha ennek nem volt joga diszponálni, miért engedte, hogy intézkedjen — kérde a sajtó. Vagy: ha nem volt jogod, miért terrorizáltad a másikat?

Ilyeneken rágódunk jelenleg és közben alszik a nemzeti bajnokság, de alszik a Román Kupa is. Most, amikor a legélénkebb finish kell jelezze a játéktérre, szükség mérközéseket, barátságos revansokat játszani az egyesületek. Mi lesz nyáron, ha össesűrítjük megint a selejtezőket, pedig még bajnokságok sincsenek befejezve.

Luchide sétál, a közvélemény találgatja hogy szabadságát élvezi-e, vagy pedig nem mer hazajönni?

Tény az, hogy nincsen itthon: a Biroul Federal a sok sürgős elintézni való helyett kitüntetésekre terjeszti elő magát, ahelyett hogy kétkézzel feküdne neki a nagy halom restanciának, ami ott felgyülemlett. Kiszűbön áll az átigazolási korszak is, bizonyos hogy nagy bonyodalmak lesznek a későbbi ügyvezetés miatt.

Hiányzik az erős kéz, kell egy vezető, kinek autoritása van.

Ezzel a bürokratizmussal nem sokra lehet vinni a román futball!

Az egyesületek és a játékosok tigyelmébe

Kivonat az átigazolási szabályrendeletből

Art. 15. Az igazolási kérvényeket és szerződéseket nem lehet megtámadni, azon a címen, hogy a játékos üresen írta alá az ívet. Az egyetlen megengedhető óvási ok az, ha a játékos nevét ráhamisították az ivre. A szövetségnél láttamoztatott szerződések hijján az elhagyott egyesület nem támaszthat nagyobb anyagi igényt okmára hivatkozva, mint 24 ezer leit évente.

Art 15 bis. Az átigazolási bizottság határozhat a következők felett:

- a) a játékos kérelme alapján elrendelheti az átigazolást
- b) Az egyesület visszautasítása alapján visszautasíthatja az átigazolási kérelmet.
- c) Elrendelheti az átigazolást az elhagyott egyesület által kért anyagi kártérítés elrendelése mellett.

Az átigazolási bizottság határozatait ellen felelbezní 8 napon belül a Biroul Federalhoz lehet.

Art. 16. Az elhagyott egyesületek, írott akták hijján, amelyben egyéb követelésüket is igazolhatják, nem követelhetnek többet a játékostól, mint maximum egyévi tagsági díjat, valamint a bizonyíthatóan a játékosnak átadott sportfelszerelést, vagy ennek 50 százalékos értékét.

Az egyesület tagsági díjának összegét minden év szeptemberében a disztrikttal kell közölni. Ennek hiányában 240 lei évi tagsági díjat lehet követelni maximum.

Art. 17. Azon játékosoknak, akik aug. 5-ig nem jelentették az esetet a titkárságnak, a szövetség nem tesz érdekükben egy lépést se. Ezek csakis barátságos uton szerezhetik meg kiadásukat és ezt augusztus 31-ig be kell mutatniok a titkárságnál. Ellenkező esetben a régi egyesületben maradnak és büntetésüket lásd art. 10. első bekezdés.

Art. 21. Azon játékosok nevei, akiknek

igazolási kérvényeiken nincsen nincsen pontosan megjelölve minden adat, vagy nem tént a 3. és 4. pont előírása alapján, vagy hiányzanak a 12. pont által kért mellékletek, ki lesznek huzva a borderouból. Ennek kérvényeit visszaküldik az egyesületnek és miután a hiányok pótolattak, új borderouval, két példányban újra benyújtandó a titkárságnál.

Art. 33. bis. Azon játékosok, akik bá (direkt) uton szerezték meg régi egyesülettől kiadásukat, amelyet a 12. pont ír és azon játékosok, akik az elmúlt évi egyetlen egyszer sem játszottak egyesület színeiben, azonnali játékjogot nyernek. Vagyis a következő bajnokságban már repelhetnek.

Azon játékosok, amelyekre a 13. pont intézkedik és a szabályos utak alkalmazásával cseréltek egyesületet, a következő február 1-i dátummal nyernek játékjogot.

A Nemzeti Bajnokság állása

A. csoport.

Crisana	11	7	3	1	27	12
Venus	13	8	1	4	38	23
Kinizsi	13	8	0	5	31	22
AMTE (AMEFA)	12	6	2	4	23	21
Universitatea	12	6	1	5	28	17
CFR	11	6	1	4	25	16
Brasovia	13	1	2	10	18	51
Tricolor	13	1	2	10	14	43

B. csoport:

Ripensia	12	9	2	1	47	13
Unirea Tricolor	14	9	2	3	40	19
NAC	13	8	2	3	43	17
Juventus	12	7	2	3	23	28
Gloria CFR	12	5	2	5	29	53
Romania	13	5	2	6	23	53
Mures	14	1	2	11	15	53
Soimii	14	0	2	12	7	53

Harminckilenc postamesternek mondott fel a posta

Arad, június 5.
Szomorú leveleket kézbesítettek az aradi postamesternek. Felmondási — hat havi várakozással.

A 113.556—1934. szám alatt kelet szomorú rendeletet Arad megye postamesterei is megkapták. A megye 72 postamestere közül több mint a fele kisebbségi. Összesen 39-en vannak. 24 magyar közülük, tíz német, egy zsidó, és 4 más nemzetiségű. A 24 magyar között nem egy van, akinek családjába utat találtak a román elemek is. Több postamester román férfihez ment nőül, de ez sem jelent különös bánásmódot. Nekik is felmondták.

Az elbocsátás alatt álló postamesterek kivétel nélkül esztendők, sőt évtizedek óta látják el valóban önfeláldozóan és buzgalommal hivatalukat. Sok postamester családjában szinte hagyomány ez az egyhangú fog-

lalkozás, ahol a legjobb ajánlólevél: a becsület. A sepreusi postamesternek például — nem túlzás — még az úkapja is postamester volt, a sebisi postahivatalban nagyapáról apára, apáról fiúra szállt ez az egyszerű örökség. Nem szabad azonban azt gondolni, hogy a postamesterségek jövedel-

me irigylésreméltó. Ma mindössze 1400—1700 lei körül mozog a fizetésük és ezért még lakást, fűtést és világítást kell szolgáltatniok. Az áruforgalom és bélyegeladás jutaléka csak nagyon kevéssel emeli fel jövedelmüket.

40 éven felülieknek nélkülözhetetlen a FLOREAL hajregenerátor

Csaláthatlan szer ez a régi bevált hajviz. Nem festőszer. Biológiai folyamat adja vissza az egészséges és természetes hajszint. — 1 üveg ára 60 lei. — Kapható drogériákban és parfumeriákban.

Vezérképvislet: „DROGUERIA CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Nyugatausztrália önálló állam akar lenni

Melbourne, június 5.
A nyugatausztráliai parlament elé törvényjavaslatot terjesztettek, amely indítványozza Nyugatausztrália kilépését az ausz-

tráliai államok szövetségéből. A törvényjavaslat elfogadása beláthatatlan politikai következményekkel járhat.

Anglia teljesen visszavonul Genftől?

London, június 5.
Anglia a jelek szerint teljesen vissza akar vonulni a leszerelési konferenciától. Ezt bizonyítja az angol kormány leszerelési bizottságának gyűléséről kiszivárgott hír is. Ugyanis ez a bizottság több órán keresztül MacDonald dolgozó szobájában a genfi lesze-

relési konferencia jelenlegi helyzetével foglalkozott. Bár a bizottság nem adott ki hivatalos jelentést, mégis az a szenzációs hír szűrődött ki, hogy a bizottság nem javasolja Sir Simon lord visszatérését Genfben. Anglia valószínűleg ezután a megfigyelő szerepét fogja játszani.

Június 11-én kezd meg az aradi törvényszék a siriai arzénos tömeggyilkosság főtárgyalását

Arad, június 5.
Nemcsak a környék, hanem az egész ország érdeklődését hónapokon át foglalkoztatta az a tömeggyilkosság, amelyet Sirian több mérgekeverő asszony követett el és melyekre hosszú évek múltán, tavaly derült világosság. Az aradi ügyészség közel egy éve folytatja vizsgálatát ebben a szinte pél-

da nélkül álló nagyszabású bűntényben, amely most már minden részletében tisztán áll a hatóságok előtt. A vizsgálat befejezést nyert, ennek alapján a vádirat is elkészült és a monstre bűnper tárgyalását június 11-én kezdik meg. A tárgyalás előreláthatólag több hetet vesz igénybe.

Másfélévre ítélte a satu-marei törvényszék a gyilkos korcsmárost

Satunare, június 5.
Borzalmas gyilkosság ügyében hozott tegnap ítéletet a satu-marei törvényszék. — Még a múlt évben történt, hogy Komorzan községben ittasan tért be több falubeli legény a korcsmába. A fiatal emberek az elősiető korcsmárostól Bene Vasilestől italt követeltek, amit azonban a korcsmáros, tekintve, hogy az idő éjféli felé járt, megtagadott. A legények emiatt módfelett dühösek lettek és üres üvegeket kezdtek dobálni a korcsmáros felé, miközben a lámpát is leütötték. Bene Vasile kapát ragadott és

legények felé sujtott, akik közül

egy Trifon Lona nevű fiatalember fejét érte a csapás, még pedig olyan erővel, hogy a koponyája kettétört és szörnyethalt.

A satu-marei törvényszék a tegnap megtartott tárgyaláson az enyhítő körülmények figyelembevételével másfélévi fogházra ítélte a gyilkos korcsmárost.

Erdélyi Magyarország

5 oldal

Június 7.

Veszek

Ócska ólmot

Cím a kiadóban

A KONVERZIÓS TÖRVÉNY magyar fordításban kapható lapunk kiadóhivatalában. Ára 25 lei.

Bélrenyheség és kínzó főfájások, a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűviz gyorsan és biztosan megszünteti a hasizsérvek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a **Ferenc József** viz használata a bélműködést kitűnően szabályozza és erőlyes elvonó hatása következtében soványító kúrákra is igen alkalmas.

Uioarai sporthír. A cluji Universitatea a NAC-al való mérkőzése miatt nem mérkőzhetett az uioarai Juventus-sal. A Juventus így a targumuresi „Mures”-sel játszott és 2:0 arányban legyőzte.

Fey osztrák biztonsági miniszter e hét közepén Budapestre érkezik

Budapest, június 5.
Starhemberg herceg budapesti látogatása után, mint azt már jeleztük, Fey biztonsági miniszter is ellátogat a magyar fővárosba. Bécsből érkezett jelentések szerint Fey nyilatkozott budapesti utjáról, amelyet teljesen magánjellegűnek mondott.

Töltőtoll vásár

Garantált arany töltőtollak már 100 leitől kezdve

Nagy választék, a legújabb szisztéma, minden változatban

Pásztor Ede

könyv, papír és írószer áruháza
Piata Mihai Viteazul 4.

Nagyon sok a hamis pénz

Az ércpénzek hihetetlen tömegben elárasztják a forgalmat és megnehezítik a fizetések lebonyolítását

Oradea, június 5.

Az ország készpénzforgalma teljesen átalakult azóta, hogy a Jorga-kormány bevon-ta a kisebb címletű bankjegyeket és azokat fém-ből készült érmékkel helyettesítette. Amíg azelőtt baj volt az, hogy a legkisebb pénzegységek is bankjegy alakjában forogtak a közönség kezén, — emlékezzünk vissza az egy és két lejes bankjegyekre, amelyekből kétféle kiadvány is volt forgalomban, — éppen olyan baj most, hogy 500 lei-nél kisebb címletű bankjegyünk nincs s azon-tul is csak ezer lejes a következő és legnagyobb bankjegy. Az egészen kis egységtől váltópénzről, a 25 és 50 banis érmékről nem beszélve,

hatféle fém-pénzben bonyolódik le minden ötszáz leinél kisebb fizetés.

Tehát a napi élet minden forgalma. Ha ennek a forgalomnak egyéb hátránya nem lenne mint az, hogy rendkívüli súlyt jelent a fém-pénzek ekkora tömege, már ez is elegendő lenne arra, hogy a kormány változtasson a pénzrendszeren és a pénzforgalomnak ezt a középkori formáját hagyja el. A fém-pénzekkel azonban egyéb bajok is vannak, amelyek azt követelik, hogy az állam sürgősen térjen vissza a bankjegyek használatára.

A fém-pénzek kizárólagos, vagy majdnem kizárólagos használata a forgalomban két új kereseti ágat fejlesztett ki. Az egyik a csomagolt pénzzel való csalfa.

Lehetetlen volna a fizetéseket csupa váltópénzben teljesíteni, ha a felek ezeket tekercsekbe nem csomagolnák. Nagy összegű fizetések teljesítésénél minden egyes darabnak megolvasása is olyan idővesztéseséget jelentene a nemzeti munkában, amit érdemes volna statisztikailag is felértékelni. Sok ezer munkanapnyi feleslegesen elpocsékolott energiát, munkavesztéséget jelentene ez, amit a közönség úgy takarít meg, hogy tekercsekbe csomagol fizetési egységeket. Ezek a tekercsek sokszor hónapokig nem kerülnek felbontásra, járnak kézzől-kézre abban a feltevésben, hogy valóban tartalmazzák azt a száz vagy ezer lei értéket, amelyet a tekercs göngyölete jelez. A felbontásuknál aztán kiderül, hogy az 5 vagy 10 lejes érmék helyett néhány egylejes, a 20 lejes pénz helyett két lejes váltópénzek szerepelnek a tekercsben. A család talán csak az összeg ezrelékét teszi, de tíz csomagnál az ezrelék már százalékot tesz ki s a kár okozóját lehetetlen kideríteni mert a hiányos tekercs kiszámíthatatlanul vagy kinyomozhatatlanul sok kézen ment át.

Ennél is nagyobb baj az, hogy a hamisított, még pedig az ügyesen hamisított fém-pénzeknek igen nagy tömege van forgalomban. Ennek a jelenségnek kétféle oka is van. Az apróbb címletű pénzek anyaga olyan olcsó, hogy hamisításuk a technikai munka díján kívül alig kerül valamibe. A 100 lejes

érmék ezüst ötvözetből készültek ugyan, de ezüst-tartalmuk csak 12 lei értékű, aki tehát eredeti pénzekkel azonos anyagból hamisítja a 100 lejest, annak nem kell súlyos ötvözetet használnia a hamisításhoz,

használhatja a valódi pénz anyagát és még mindig 78 leit kereshet egy élethü-en hamisított 100 lejes pénzdarabon.

Az államnak magának az érme anyag-gal és konfekcionálással — veretéssel együtt — 18 leiben van, a "magán-uton" elő állított százlejes sem kerülhet sokkal több-be. A hamisítás tehát olyan jó keresetet ígér, hogy nem a hamisítások gyakorisága, hanem inkább azon lehet csodálkozni, hogy a sok pénzhamisító nem készít olyan finom-ságu anyagból hamis pénzt, hogy azt a való-dítól még a szokásos pengetéssel se lehessen megkülönböztetni.

Nem sokkal jobb a helyzet a bankjegyek kel sem. A román bankjegyek az ország régi tradícióit követve, ma is olyan primitív rajzzal és technikával készülnek, hogy ezeket utánózni, hamisítani a technika mai fej-

lettsége mellett nem különösen nehéz feladat. Legújabbban már nemcsak az ezer le-jeseket, hanem az 5000 lejes bankjegyeket is hamisítják és ezeknél a hamisítás megá-lapítása, felismerése még nehezebb, mint a fém-pénzeknél. A bankjegyeket nem lehet kölaphoz ütni és a csengését vizsgálni, s aki hamis bankjegyet fogad el az vastagon káro-sodik.

Az új ezerlejesek bevezetése sem volt szerencsés gondolat, mintha egyenesen a hamisítók munkáját akarta volna megkön-yíteni a Banca Nationala, amikor az 1000 lejeseket az összetévesztésig hasonlóvá tette az 500 lejesekkel.

A fém-pénzek mai rendszerét a pénzügy-miniszternek kell megszüntetni, a bankje-gyeket pedig a Banca Nationalának kell ne-hezebben hamisíthatókkal kicserélnie, mert a mai állapot további fenntartása igen nagy károkat okoz a vállalatoknak és kereske-dőeknek de — amint éppen az egyik adóhi-vatalnál történt eset mutatja, — magának az államkincstárnak is.

Barangolás a tősziguranca bűnügyi muzeumban

Bucuresti, június 5.

Nagyon kevesen tudják, hogy Romulus Voinescu, a sziguranca vezérigazgatója, bűn-ügyi muzeumot alapított, amelyben tíz éves működése alatt összegyűjtötte a híres bűn-ügyek, kémkedési afférok, nagy port felvert politikai bűntetteknek egy-egy jellemző em-lékét az utókor számára.

A bűnügyi muzeum ott von a sziguranca vezérigazgatóság Boulevard Carol-i palotájá-ban és azt ott összegyűjtött "bűnjelkeket" né-zegetve, az utóbbi 16 esztendő sok politikai bűntette elevenedik meg lelki szemeink előtt.

A muzeum legértékesebb darabja — in-formátorunk szerint — egy kis, alig néhány centiméter nagyságu selyem szalagocská. A selyemfoszlányos gépirással a következő pár sor áll:

"Igazoljuk, hogy Benkő Anton elvtárs a Kom. Magy. Pártjának aktív tagja és Magy.-gi ill. megbízottja. 2. K. d. K. P. H. Milosik Wien 2 April 1921."

Ezt az igazolványt a kommunisták meg-bizottja cérna vékonyságu fonallá sodorta össze és belehuzta a ruhájának valamelyik szegélyébe. Átkelt vele a határon és a romániai kommunistáknál ezzel igazolta magát. Hogy a sziguranca miként tudta ezt a felfe-dezhetetlen igazolványt a gyanúsítottnál megtalálni, nem sikerült megtudnunk.

Sok a láthatatlan írással írt levél, me-lyeket a sziguranca tisztviselőinek csak na-gyon nehezen, különböző kémiai eljárások útján sikerült elolvasniok. Az egyszerű csa-ládi levél alatt a láthatatlan írás fontos üze-neteket, parancsokat tartalmazott.

Az "Emke" is szerepel a bűnügyi mu-zeumban. Három porcellán csésze van kiál-lítva egy kis szekrénykében. Alatta ez a fel-írás: "Irredenta propaganda". A porcellán csészéken négy betű: "E. M. K. E." A szígu-rancát ezekkel a csészékkel biztosan beug-rasztotta valaki, mivel a csészék a legna-gyobb valószínűség szerint a budapesti "Emke" kávéházból jutottak ide.

A muzeum egyik sarkát a hamis pén-zek foglalják el. Szenzációs pénzhamisítvá-nyok láthatók itt. A legsikerültebb és két-ségtelenül a legértékesebb egy hamisított 400 — jól értsük meg — Negyszáz-lejes.

Egy ügyes román szélhámos ugyanis több valódi százlejest vitt Bécsbe, ahol a száz-as számjegyekből 400-as csinált. És a bécsi bankárok bedőltek. Elfogadták a 400 leje-seket, amelyek hetekig voltak forgalomban, míg a román követtség egyik tisztviselőjé-nek kezébe nem jutott egy példány.

A szegedi 500 lejes pénzhamisítók: Farkas József, Bartha Béla és Brányó Jó-zsef fényképei is itt láthatók a hamisított bankókkal együtt.

Érdeklődésre tarthat számot a Max Goldstein bombája is, amellyel 14 évvel ez-előtt a szenátusban idézett elő robbanást. Két srappell hüvelyből állott ez az óra, mely egy ébresztőórával volt összeköttetésben.

Mellette áll az a hatalmas vasláda a pokolgéppel együtt, amellyel gróf Belmont, Thuróczy István, Pallagi Lajos, és Balázs Károly akarták felrobbantani a királyi csa-ládot 1922. év őszi futtatáson.

Az ajtó mellett egy hatalmas plakát lóg a falon: "Éljen a kommunizmus, le a rend-őrséggel!" Egy kommunista párt helyiségé-ből hozták el és azóta itt áll. Nem izzgat senkit.

A bűnügyi muzeumnak még egy igen ér-dekes tárgya is van: a brosteni-i járásbíró-ság szabályszerű idézést küldött I. Ferdi-nand királynak, hogy 1923 március 26-án déli 12 órakor kihallgatáson jelenjen meg, mert ellenkező esetben... amint ez az idé-zéseken szokás. Brosteni-ban ugyanis királyi birtok van és valami birtokigazolási ügyben lett volna szüksege a járásbírónak a király vallomására. Az idézés azonban a címzett he-lyett a sziguranca-ra került.

A muzeum többi ritkaságai: a tatar-bunari felkelésben elesett orosz tisztek jel-vényei, egy hamuszürke, kődarabhoz hason-ló valami, mely alatt ez a felírás áll: "Ílyen az orosz kenyér". Egy ólombot, mellyel vala-kít agyonlőttöttek, bűnösök fényképei, ujje-nyomatok, egy hamisított ezer dolláros, bu-dapesti levante jelvények, moszkvai kommu-nista érmék, a soproni népszavazás alkalmá-val kibocsátott felhívás a burgenlandi le-kossághoz, félig elégett okmány... fantasztí-kus összevisszaságban emlékek kommunis-tákról, pénzhamisítókról, irredentákról. Ro-mulus Voinescu tíz éves működésének vizs-gatározó véres árnnyai. (Sz. S.)

APROHIRDETÉSEK

Ügyes lapárasokat jó keresettel úgy helyben, mint Erdély minden nagyobb váro-sában felveszünk az Erdélyi Magyarság áru-sításához. Jelentkezni lehet a megbízottak-nál és a kiadóhivatalban.

Befőzéshez hólyagpapír, celofánpapír és csineg kapható Pásztor Ede papíráruhá-zában Oradea (Nagyvárad), Mihai Viteazul 4. szám.

Makulatura újságpapír kapható nagy-ban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruhá-zában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

PÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA